

Endokrinologie / Endocrinology

Lexikální Cvičení / Exercises

1. Spojte otázky a odpovědi. / Match questions and answers.

1. Změnila se nějak vaše nálada v poslední době?
2. Změnila se nějak vaše stolice?
3. Máte potíže s močením?
4. Jak dlouho pozorujete ty otoky?
5. Máte ještě nějaké jiné potíže?
6. Je vám někdy nevolno?
7. Vystřeluje ta bolest někam?
8. Bolí vás ještě něco?

a) Od minulé soboty.
b) Ano, do krku.
c) Myslím, že ano, nic mě nebaví, nic mi nedělá radost.
d) Ano, je mi často špatně od žaludku.
e) Ano, chodím často na malou, i v noci.
f) Ano, všechny klouby v těle.
g) Ano, je mi pořád zima.
h) Mám často zácpu.

2. Doplňte vhodné sloveso ve správném tvaru. / Fill in a suitable verb in the correct form.

1. _____ jste v poslední době?

Ano, asi 3 kila, oblečení mi je velké.

2. _____ jste na váze?

Ano, hodně, oblečení mi je malé.

3. _____ se vaše chuť k jídlu?

Ano, nechutná mi.

4. _____ se unavená?

Ano, už od rána.

5. _____ vám vlasy?

Ano, hodně.

6. _____ svalovými křečemi?

Ano, v noci a ráno po probuzení.

7. _____ se více než dřív?

Ano, musím se několikrát za den převléknout, protože mám mokrou košili.

8. _____ vám nohy?
Ano, mám pořád oteklé kotníky a lýtka.
9. _____ bolestmi hlavy?
Ano, hlava mě bolí skoro každý den.
10. _____ ta bolest někam?
Ano, do brady a do krku.

3. Doplňte otázku lékaře. / Complete the doctor's question.

1. _____ ?
Ne, budím se brzy, už ve čtyři hodiny.
2. _____ ?
Ano, pořád musím pít.
3. _____ ?
Ne, dříve jsem ji měla pravidelnou, ale teď ne.
4. _____ ?
Ano, často. Někdy i zvracím.
5. _____ ?
Asi před týdnem, ano ten třes mi začal minulý čtvrtek.
6. _____ ?
Od pondělí. Ty otoky pozoruju od pondělí.
7. _____ ?
Ne, jiné potíže nemám.

4. Doplňte do slov chybějící samohlásky. / Complete the words with the missing vowels.

1. m _ č _ n _
2. st _ l _ c _
3. kř _ č _
4. zh _ bn _ _ t
5. zvr _ c _ t

Dialog 1 – V ordinaci endokrinologa (Hypertyreóza) /
Dialogue 1 – At an endocrinologist's office

Lékařka, paní Vlachová (26 let)

Lékařka: Paní Vlachová, váš praktický lékař ve zprávě uvádí, že žádá o endokrinologické vyšetření, protože u vás zjistil zvětšenou štítnou žlázu, také hodnoty vašeho tlaku jsou vysoké a na EKG vám zjistili vysokou tachykardii. Prosím řekněte mi sama, jak vaše potíže začaly?

Paní Vlachová: Asi před čtyřmi měsíci si moje maminka všimla, že mám oteklé kotníky, ale já jsem to nijak neřešila, nebylo to totiž tehdy moc vidět. Ale začalo mě trápit zadýchávání a bušení srdce, já jsem přitom vždycky aktivně sportovala a problémy s dechem jsem nikdy neměla.

Lékařka: Při jaké činnosti se zadýcháváte? Při námaze?

Paní Vlachová: Nemusí to být žádná velká fyzická námaha, stačí sebemenší činnost, třeba jen něco dělám doma a hned začnu prudce dýchat a rozbuší se mi srdce. Když jdu do schodů, musím se zastavovat, abych si odpočinula.

Lékařka: Říkala jste, že vám otékají kotníky. Jsou otoky stále stejné nebo se zhoršily?

Paní Vlachová: Ano, už mi neotékají jen kotníky, ale i lýtka a stehna, jeden den jsem oteklá a vypadám tlustá, druhý den zase štíhlá, bez otoků.

Lékařka: Máte ještě nějaké další problémy?

Paní Vlachová: Mám často návaly horka, i když nikomu jinému horko není, už v březnu jsem chodila v tričku, ale stejně se stále potím.

Lékařka: A změnila se nějak vaše chuť k jídlu,?

Paní Vlachová: Mám trochu větší chuť k jídlu než dřív.

Lékařka: Paní Vlachová, mluvíte velmi rychle, to tak bylo vždycky?

Paní Vlachová: Ne, až poslední asi dva měsíce, najednou začnu mluvit rychle, někdy mi lidi ani nerozumí.

Lékařka: Bude nutné, abychom vám odebrali krev, přijďte prosím zítra ráno.

5. Přečtěte si dialog a označte následující tvrzení jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N). /
Read the dialogue and decide whether the following statements are true (P) or false (N).

1. Pacientka má akutní potíže, a proto přichází k lékaři.	P	N
2. Pacientce naměřili zvýšenou srdeční frekvenci.	P	N
3. Pacientka se zadýchává jen při námaze.	P	N
4. Pacientka má stále oteklé dolní končetiny.	P	N
5. Pacientce je často velmi teplo.	P	N
6. Pacientce chutná stále stejně.	P	N
7. Tempo řeči pacientky se změnilo.	P	N

6. Doplňte do textu chybějící slova. Vyberte ze seznamu. Jedno slovo nepotřebujete. /
Complete the text with suitable words. Select the words from the list. There is one word that you do not need.

zvětšená, zrychlená, stěžuje, zjistil, občasné, větší, zadýchává, naměřil, změnila

Paní Vlachová přichází do endokrinologické ambulance, protože jí praktický lékař _____ (1) vysoký krevní tlak, tachykardii a _____ (2), že její štítná žláza je _____ (3). Paní Vlachová se _____ (4) při jakékoli činnosti a _____ (5) si na _____ (6) otékání dolních končetin. Často pociťuje horko, má _____ (7) chuť k jídlu, její řeč je _____ (8).

7. Přečtěte si dialog ještě jednou a dokončete věty. /
Read the dialogue again and complete the sentences.

1. Pacientka má zvětšenou štítnou _____.
2. Má vysoký krevní _____ a vysokou _____.
3. Když něco dělá, buší jí _____.
4. Dříve neměla problémy s _____.
5. Má návaly _____.
6. Má větší chuť k _____.
7. Mluví velmi _____.

Dialog 2 – V nemocnici / Dialogue 2 – At a hospital

Student medicíny, hospitalizovaný pacient pan Janáček (39 let)

Student: Pane Janáčku, nebude vám vadit, když se vás zeptám na vaše potíže?

Pan Janáček: Ne, vůbec ne.

Student: Kdy jste si všiml, že s vámi něco není v pořádku?

Pan Janáček: Je to asi sedm, osm měsíců.

Student: Co vás trápilo?

Pan Janáček: Byl jsem pořád strašně unavený, i když jsem třeba nic nedělal, taky jsem začal tloustnout, ale jen se mi zvětšilo břicho, ruce a nohy zůstávaly stejné.

Student: Vážil jste víc?

Pan Janáček: To bylo divné, přibral jsem jen pár kilo, ale přitom břicho mi hodně narostlo.

Student: A co vaše nálada, změnila se nějak?

Pan Janáček: Cítil jsem se hrozně, nic mě nebavilo, chtělo se mi jen někam zavřít, s nikým nemluvit.

Student: Navštívil jste v té době svého praktického lékaře?

Pan Janáček: Ano, šel jsem ke svému doktorovi a on mi předepsal antidepresiva. Taky mi naměřil vysoký tlak a dostal jsem na to léky.

Student: Objevily se nějaké otoky?

Pan Janáček: Hodně mi otékají kotníky.

Student: Máte nějaké bolesti?

Pan Janáček: Bolí mě často hlava a taky se přidala záda.

Student: Řekl jste to svému lékaři?

Pan Janáček: Ano, potom mi odebral krev a zjistili mi moc cukru v krvi. Vypadalo to, že mám cukrovku.

8. Přečtěte si dialog a vyberte, co je správně. /

Read the dialogue and select the correct ending for the sentence.

1. Pacient má potíže

a) delší dobu

b) krátce

2. Pacient cítil únavu

a) při práci

b) také při a po odpočinku

3. Pacient nejdříve začal

a) hubnout

b) přibývat na váze

4. Pacient měl

a) potíže s tempem řeči

b) depresí

5. Pacient se začal léčit

a) s hypertenzí

b) s otoky

6. Pacienta bolí

a) hlava

b) hlava a záda

7. Odběry byla zjištěna

a) hypoglykemie

b) hyperglykemie

8. Lékař pacientovi řekl, že

a) má diabetes mellitus

b) má podezření na diabetes mellitus

9. Spojte otázky a odpovědi. / Match questions and answers.

1. Jaká je vaše nálada?
2. Bolí vás něco?
3. Otékají vám dolní končetiny?
4. Změnila se vaše váha?
5. Kdy začaly vaše potíže?
6. Bral jste nějaké léky?
7. Kde jste nejvíc přibral?
8. Šel jste k lékaři?

a) Ano, záda a hlava.
b) Ano, přibral jsem.
c) Na břicho.
d) Před několika měsíci.
e) Ano, k praktickému.
f) Nic mě nebaví.
g) Ano, na depresi.
h) Ano, kotníky.

10. Přečtěte si dialog ještě jednou. Označte otázky, na které znáte odpověď. /

Read the dialogue again. Tick questions to which you know the answers.

1. Máte zvýšenou teplotu?
2. Kdy začaly vaše potíže?
3. Cítíte se unavený i po odpočinku?
4. Máte stále stejnou chuť k jídlu?
5. Zhubnul jste?
6. Cítíte někde nauzeu?
7. Zvracíte?
8. Bolí vás něco?
9. Bolí vás končetiny?
10. Zadýcháváte se?
11. Máte nějaké otoky?
12. Změnila se vaše nálada?
13. Máte potíže se spánkem?
14. Máte stále pravidelnou stolici?
15. Močíte častěji než dříve?

Text – Subakutní thyreoiditida / Text – Subacute thyroiditis

Subakutní thyreoiditida patří do skupiny zánětlivých onemocnění štítné žlázy, která se od sebe liší svým vznikem a průběhem. Choroba má virový původ, často se objevuje po onemocnění dýchacích cest nebo v období virových epidemií, vyskytuje se také u jedinců, kteří uvádí kontakt se spalničkami. Projevuje se bolestí štítné žlázy různé intenzity, která je pociťovaná i palpačně, může vyzařovat do brady, ucha či do jugurální jamky, nemocný si stěžuje rovněž na bolest při polykání. Dalším příznakem jsou horečky do 38°C, bolest kloubů a svalů, celková únava.

Diagnóza se stanovuje na základě anamnézy, lokálních příznaků, někdy také na příznacích hyperfunkce, o níž může svědčit tachykardie. Laboratorně je zjištěna vysoká sedimentace erytrocytů (vysoká FW) a další ukazatelé akutního zánětu (C-reaktivní protein aj.). Při ultrasonografickém vyšetření je typický obraz snížené echogenity. Pokud je provedena aspirační biopsie, v nálezů jsou prokázány vícejaderné buňky.

U mírnějších forem subakutní thyreoiditidy jsou podávána nesteroidní antiflogistika nebo kyselina acetylsalicylová, u těžších forem jsou voleny glukokortikoidy. Léčit je nutné po dostatečně dlouhou dobu i po odeznění obtíží a snížení sedimentace, protože nemoc může střídavě postihovat levý i pravý lalok v podobě tzv. migrující thyreoiditidy. Případnou hyperfunkci tlumíme b-blokátory, thyreostatika nejsou podávána, protože by nebyla účinná. I po vyléčení si někdy pacienti stěžují na přetrvávající únavu, která však po nějaké době zcela ustoupí. U některých jedinců choroba recidivuje, její projevy jsou už mírnější.

Bolest kloubů=artralgie, bolest svalů=myalgie

11. Napište, které slovo je definováno. / Write a word to match the definition.

- Soubor informací potřebný k bližší analýze zdravotního stavu pacienta: _____
- Proces usazování těžších nerozpustných součástí v kapalně nebo plynné směsi: _____
- Reakce organismu na poškození tkáně: _____
- Nadměrná činnost některého orgánu: _____
- Diagnostická metoda, odběr vzorku tkáně: _____

12. Přečtěte si text a spojte adjektiva a substantiva. Tvořte stejná spojení, jako jsou v textu! / Read the text and match adjectives and nouns. Make collocations that appear in the text.

1. štítná
2. vícejaderné
3. akutní
4. zánětlivé
5. lokální
6. dýchací
7. vysoká
8. virová
9. aspirační

a) onemocnění
b) sedimentace
c) biopsie
d) příznak
e) zánět
f) buňky
g) žláza
h) cesty
i) epidemie

13. Přečtěte si text a označte následující tvrzení jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N). /
Read the dialogue and decide whether the following statements are true (P) or false (N).

1. Zánětlivá onemocnění štítné žlázy mají stejný vznik a průběh.	P	N
2. Pacienti často uvádějí předchozí respirační onemocnění.	P	N
3. Jedním z příznaků je silná bolest štítné žlázy.	P	N
4. Štítná žláza bolí také při vyšetření pohmatem.	P	N
5. Dalším příznakem je febrilie.	P	N
6. C-reaktivní protein je jedním z ukazatelů zánětu.	P	N
7. Pro stanovení diagnózy se někdy provádí aspirační biopsie.	P	N
8. Při terapii jsou vždy podávány glukokortikoidy.	P	N
9. Léky se vysadí, když zmizí potíže a sníží se sedimentace.	P	N
10. B-blokátory tlumí nadměrnou funkci štítné žlázy.	P	N

Kazuistika / Case history

Pacientka L. D., rok narození 1959

RA: v rodině se nikdo neléčil se štítnou žlázou, matka zdravá, žije, otec zemřel na IM v 66 letech, sestra zdravá

PA: stavební inženýrka

SA: žije s manželem a matkou

OA: dosud vážněji nestonala, alergie žádné, varixy DLK – elastické punčochy, laparoskopická resekce cysty vaječníku v r. 1989, menopauza ve 49 letech, porod 1 (1986)

Abúzus: kuřačka, 5–10 cigaret denně

FA: Citalec 10 Zentiva (citalopramum) od r. 2014

NO: Přibližně před půl rokem našla nebolestivou rezistenci na pravé straně krku. Praktickou lékařkou byla odeslána do endokrinologické ambulance, kde jí byla provedena sonografie a cytologické vyšetření z biopsie tenkou jehlou. Na sonografii byl nalezen izoechogenní uzul na pravém laloku, který byl dobře ohraničený, homogenní. V cytologickém vyšetření byly patrné známky možného papilárního karcinomu. Pacientka právě přijata k thyreoidektomii na chirurgickém oddělení.

14. Přečtěte si kazuistiku a odpovězte na otázky. /

Read the case history and answer the questions.

1. Žijí oba rodiče pacientky?
2. Kdo se v rodině léčil se štítnou žlázou?
3. Má pacientka sourozence?
4. Je zaměstnaná?
5. S kým bydlí?
6. Které vážné nemoci měla pacientka?
7. Na co je alergická?
8. Byla pacientka někdy na nějakém chirurgickém zákroku?
9. Kolikrát rodila?
10. Bere nějaké návykové látky?
11. Bere pravidelně nějaké léky?
12. Proč přišla do endokrinologické ambulance?
13. Jaká vyšetření provedl endokrinolog?
14. Jaký je nález?
15. Proč byla pacientka přijata na chirurgické oddělení nemocnice?